Forældelsesstyring – Obsolescence management

Mange virksomheder er udsat for og håndterer forældelse i dag, men det kommer for ofte ubelejligt og har nogle uheldige konsekvenser.

Temamøde er tiltænkt som inspiration til hvordan man kan arbejde struktureret og lidt mere strategisk med forældelse.

Hvad er forældelse af udstyr?

- Overgangen fra tilgængelig til ikke-tilgængelig fra producenten af enheden.
- Forældelse kan skyldes udfasning af produktion eller utilgængelighed af support, software eller materialer.
- Forældelse kan repræsentere en stor 'cost driver' og kan forekomme i alle faser af livscyklus. Utilsigtede problemer kan opstå hurtigt og ramme hårdt på tilgængelighed.

Lovgivning. Fx er en del køleudstyr blevet forældet pga. ændrede regler og forbud mod bestemte typer kølemidler.

Eksempler på hvor hurtigt forældelse forekommer:

Mekanik vs elektronik, hvor sidstnævnte forældes meget hurtigere.

Hvorfor bør man bekymre sig om forældelse før det forekommer?

- For at forstå nuværende og fremtidige risici ifm. Forældelse af udstyr.
- Reducere usikkerhed og risiko

Hvordan forebygger man det?

Forældelse kan håndteres/styres ved at sikre at udstyr kan leve op til dets krævede funktion i den forventede levetid.

De fleste komponenter vil på et eller andet tidspunkt blive forældet, men det er ofte usikkert hvornår det sker og hvilke konsekvenser det har.

Overordnet beslutningsproces fra EN 62492:2019, som kan hjælpe med at træffe valg om løsningsmuligheder:

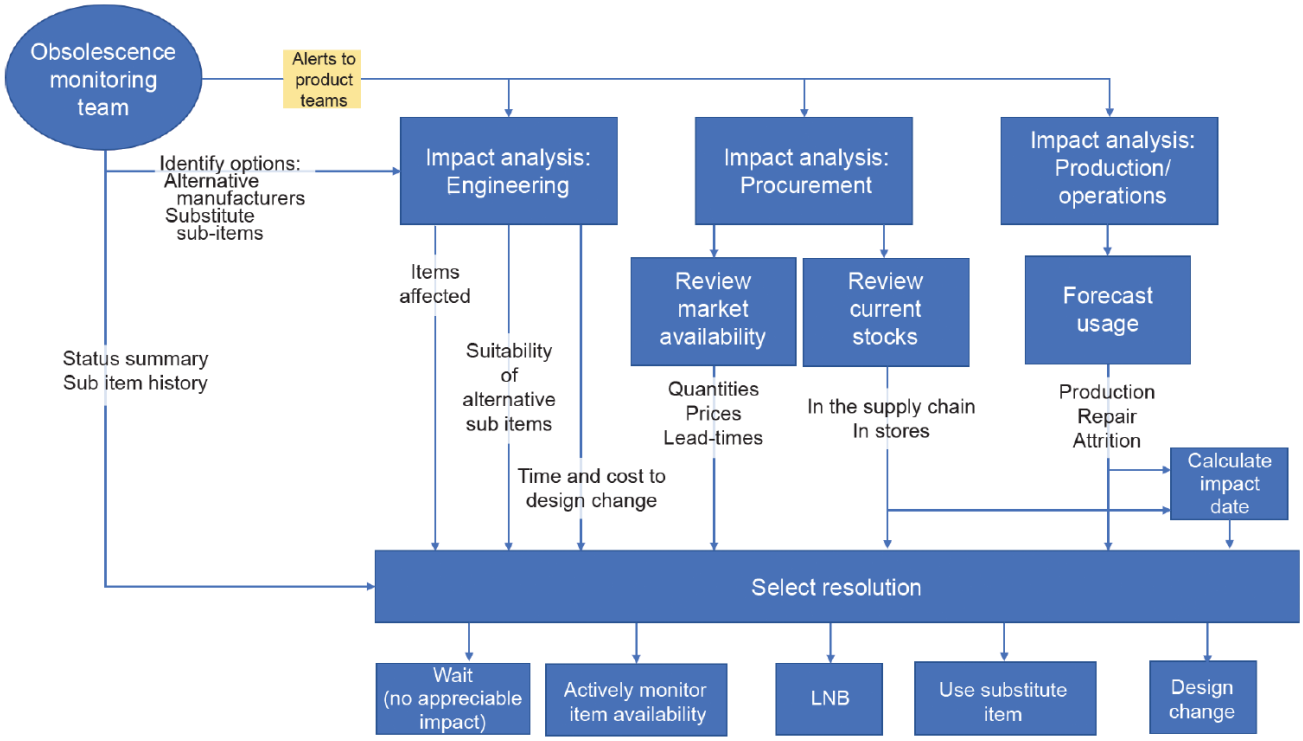

Hvad kan man gøre i forskellige faser af livscyklus?

Hvad bør man tænke over i design/konceptfasen?

- Eks. standardisering, modularitet
- Multiple sourcing (flere leverandører)

Hvad kan man gøre før/under idriftsættelse:

Source code, inkl. Licenser og dokumentation.

IP-rettigheder

Materialer. Man bør have specificeret hvad komponenter består af, så alternative leverandører kan vælges.

Konfiguration! Hvilke hovedelementer + underelementer består maskinen af. Hvem er fx OEM på ventilen, som sidder dybt inde i maskinen?

Hvem i organisationen bør håndtere forældelse?

Interface mod kunder.

Engineering

Indkøb

Hvad gør man når der slet ikke kan sources?

Emulation vs Reversed engineering

Refurbishment?

Design changes.

Hvordan passer det ind i DDV pyramiden?

Hvilke kasser har en relation til forældelse:

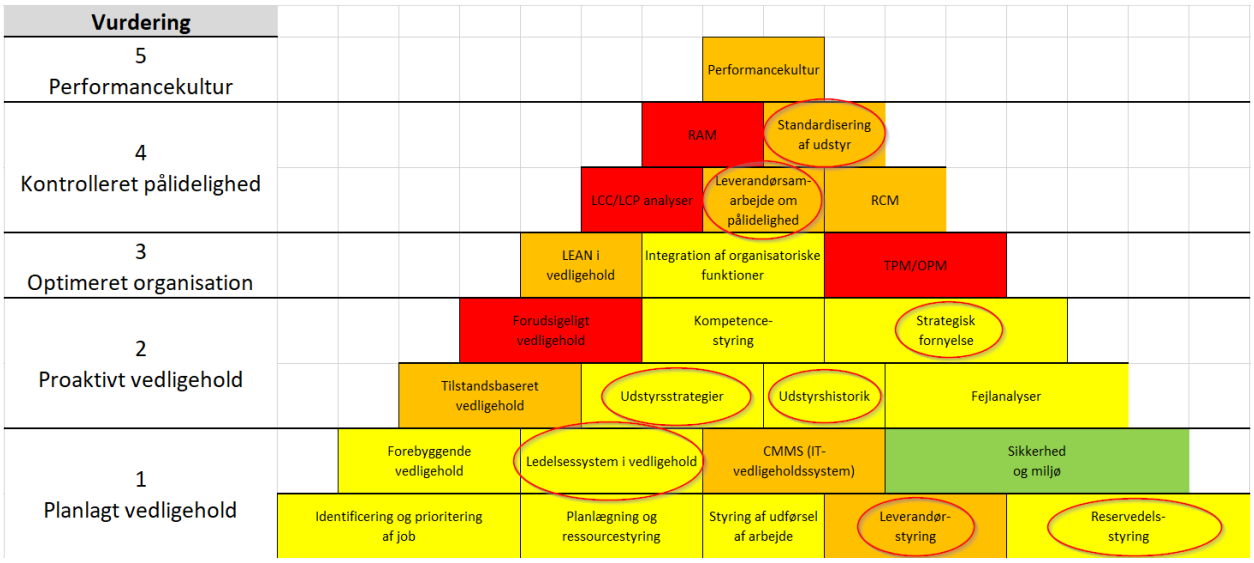

Den tyske miljøstyrelse skelner mellem fire former for planlagt forældelse:

- **Mekanisk forældelse**. Dit produkt virker ikke længere på grund af et materiale eller en komponent, der fungerer dårligere eller helt er gået i stykker (typisk efter garantiens udløb).

- **Funktionel forældelse**. To dele i produktet kan ikke længere arbejde sammen, eksempelvis hardware og software, på grund af opdateringer.
- **Psykologisk forældelse**. Dit produkt virker stadig, men du er utilfreds med det på grund af nyere, smartere modeller, som du higer efter og i stedet vil anskaffe.
- **Økonomisk forældelse**. Dit produkt har brug for en reparation, men det kan ikke rigtig betale sig på grund af for høje omkostninger i forhold til at købe en ny smartere model (eller også er det bare ikke til at opstøve delene til en reparation).